

Izdajajo Slovenski frančiškani.—Published by Franciscan Fathers.
Po odloku nadškofa JOHN FARLEY-ja je "Ave Maria" cerkven list in družba Sv. Rafaela
cerkveno priznana in priporočena.

Ne Jokaj!

M. Elizabeta.

Majhno krsto, čisto belo,
so vložili v grob teman,
nji pa srce je drhtelo,
solze vrele so na dan.

O, ne jokaj, mlada mati!
V senci posvečenih tal
slajše kot v zibelki zlati
otročiček tvoj bo spal.

Vem, da so zagrebili v rušo
košček tvojega srca,
pa zato na tvojo dušo
angelček bo zrl z neba.

Li vrtnar brezupno plaka,
kadar lilije sadi?
Tukaj, kjer otrok tvoj čaka,
bela lilija vzbrsti.

Niso jokali zvonovi,
hvalnica je bil njih spev,
saj med malimi grobovi
plava blaženstva usmev.

In zato ne jokaj, mati!
Tvoj otrok je že doma,
angelček je v zarji zlati,
tebe čaka vrh zvezda.

Ne Pozabimo!

Ne pozabimo ta mesec svojih dragih ranjcih. Cel mesec november je odločen od svete cerkve spominu naših ljubih ranjcih. Želja sv. matere cerkve je, da bi ta mesec veliko molili za verne duše v vica, ter, da bi jim pomagali z dobrimi deli iz njih strašnega kraja, kjer plačujejo dolg za svoje pogreške v življenju. Zlasti ne pozabimo na sv. mašo, s katero jim moremo največ pomagati in največ milosti nakloniti. Ako moremo, pojdimo tudi v delavnice k sveti maši za duše v vica.

Sv. obhajilo, zlasti na dan kakega popolnega odpustka, more silno veliko pomagati dušam v vica, kakor vemo iz katekizma. Ne zamudimo ga ta mesec!

Sv. križev pot je vir velikih milosti in mnogih odpuštkov! Ne pozabimo na to pobožnost! 10 minut v nedeljo popoldan in ta pobožnost je opravljena.

Zlasti katoliška društva naj bi gotovo ne opustila ta mesec naročiti kak dan črno sv.

mašo z molitvami za ranjce društvénike. Tako bi pokazala, da njih bratska ljubezen ne gre samo do groba, temveč tudi onkraj groba.

"Usmilite se me, usmilite se me, saj vi prijatelji moji!" je klic iz vic ta mesec!

Zlasti se spominjajmo pri svojih molitvah in dobrih delih svojih ranjcih rojakov, ki so tu v tujini skončali tek svojega življenja in tu legli k večnemu počitku. Morda so na pokopališčih, kjer nihče ne bo prinesel na njih grob niti ene cvetlice. Nikogar ne bo, ki bi našel saj eno svečiko. Še manj bo kdo pokleknil na dan vernih duš na njih gomilo in pomolil kak očenaš za ubogo zmučeno srce, ki tukaj počiva in čaka vstajenja sodni dan. Morda danes leto, dragi moj, bova tuđi midva že mej njimi. Morda bova tudi midva želela in klicala: "Usmilite se me, usmilite se me vsaj vi, prijatelji moji, in pomagajte mi!" Kdo ve...?

Gospod, daj jim večni mir in pokoj! In večna luč naj jim svet ti! Naj počivajo v miru! Amen!

Poplačana Darežljivost.

Sv. Peter Damijan je zgubil svoje stariše, ko je bil še prav majhen deček. Najstariši brat ga je vzel k sebi. Toda tu je imel ubogi deček zelo žalostne čase. Vedno je bil tepen, moral je teško delati in hrano je dobival jako slabo, da je bil zelo suh in slaboten. Nekega dne najde na cesti zlat denar. Vesel ga pobere in začne razmišljati, kaj bi naredil s tem denarjem. Dasi komaj 12 let star, vendar je vedel, da denar ni njegov in da je dolžan lastnika poiskati. Vesel steče k župniku kraja in mu da denar. Župnik je oznanil v cerkvi, toda nihče se ni oglasil. Tako je nekega dne dobil denar nazaj od gospoda, češ, "denar je tvoj. Ti si ga našel. Toda nihče se ni oglasil. Naredi z njim kar hočeš." Za ubogega dečka je bilo to že skoro celo bogastvo. Nikdar v življenju še toliko denarja ni imel. Bil je v zadregi, kam bi ga dal. Mikalo ga je, da bi ga zapravil, kakor je videl druge tovariše, da so si kupovali večkrat lepih reči. Neko nedeljo je slišal pridigo, kako je dobro pomagati dušam

v vicah z daritvijo sv. maše. Dečku niso šle besede gospoda župnika iz glave. Drugi dan, ko je bil na paši in zopet premišljeval, kaj bi naredil z denarjem, odloči se, da gre k g. župniku in da za sv. maše za duše v vicah. Takoj ko prižene svojo živino domov in stori svoje delo, odhiti v župnišče in da župniku denar s prošnjo, da bi se opravila sv. maša za ranjke stariše, ako morda potrebujejo molitev, ako pa ne, naj bo pa ta daritev za duše v vicah. Župniku se je slabotni deček smilil, ko je v pogovoru z njim zvedel za njegove razmere. Sklenil se je zavzeti zanj. Poskrbel je, da je šel v šole, katere je z izvrstnim vspehom dovršil ter postal mašnik, škof in pozneje kardinal. Živel je tako sveto, da ga je sv. cerkev prištela mej svetnike.

To je bil slučaj, ki ni bil slučaj. Tu se očitno vidi, da je Bog dobremu dečku takoj poplačal njegovo usmiljenje. Ko bi bil zapravil denar, kakor drugi dečki navadno store, ostal bi bil celo svoje življenje ubog pastirček.

21. Svetovni Evharistiški Shod v Madridu.

(Konec.)

Četrtni dan shoda je bil določen posebej mladini. Nad 20,000 šolskih otrok je ta dan skupno sprejelo sv. obhajilo. V najkrasnejšem mestnem parku postavili so tri krasne in velikanske oltarje. Ob osmih zjutraj bila je pontifikalna maša in mej mašo je vsa ta nezmerna množica otrok pristopila k svetemu obhajilu. Sv. obhajilo so delili nad dve uri nadškof iz Saragosse, škof iz Petra, škof iz Madrida-Alcala, nadškof iz Montreala, škof iz Beja in veliko duhovnikov.

Prizor na to skupno sv. obhajilo je bil tako veličasten, da ga nikdar pozabil ne bo, kdor je bil tako srečen, da ga je videl. Ta nezmerna množica otrok je pred svetim obhajilom skupno zapela več slavospevov Jezusu v najsvetejšem Zakramentu. Enako po sv. obhajilu. Po sv. obhajilu bilo je vseh teh 20,000 otrok pogostenih.

Posebno slovesen je bil sklep kongresa in sklepna procesija. Obojega se je udeležil tudi kralj z vsem svojim dvorom in sijajem. Sv. oče je poslal posebno pismo, ki se je mej velikanskim navdušenjem prebralo. Nato je nastopil kralj in prebral svoj govor, ki priča o globoki vernosti. Rekel je: Danes ob sklepu Vašega posvetovanja prišel sem sem s kraljico, da Vam osebno povem, s kako veliko radostjo sem spremljal Vaše delovanje pri tem kongresu in kako se je moje srce veselilo, ko sem

videl toliko narodnosti tukaj v Madridu zbranih, tako različnih po svoji zgodovini, tako različnih po svojih navadah, značaju in jeziku in vendar združenih v eno samo čredo, edino v goreči ljubezni do najsvetejšega Zakramenta. — Prišel sem, da povem Vam, ki ste prihтели sem iz družih dežel, kako drago nam je bilo, da ste prišli. Zahvalim se Vam za Vaš prihod! Ko pridete domov, ne pozabite ljube Španske dežele, povejte svojim sodržavljanom o tem, kar ste tu videli in slišali, kako smo Vas ljubeznjivo sprejeli, kako gostoljubno pogostili, da nismo bili sirovi, neolikani kot kakoršne nas slikajo naši sovražniki.

Slednjič velja moj pozdrav njega Svetosti sv. Očetu Papežu, najvišjemu pastirju vseh vernikov. Povejte mu, Vaša Eminenca, da mu kakor kraljica tako tudi jaz želiva še dolgo življenje in zdravje, da bi še dolgo nadaljeval svoje goreče delo ljubezni do Najsvetejšega Zakramenta. V tem ko ga zagotavlja svoje sinovske ljubezni in ponižne udanosti, prosiva ga, naj blagoslovi naju in najino družino in Špansko in vse tu navzoče!" Nepopisen vihar odobravanja je nastal po teh besedah. Iz stotisoč grl je za grmel klic: "Živel Jezus v prevetem Zakramentu!" "Živela sv. vera!" "Živel kralj!" "Živel papež!" "Živela Španska!"

Procesija s svetim Rešnjim Telesom je bila nekaj, česar se sploh popisati ne da. Kaj takega je mogoče samo na Španskem! Okras

SV. ELIZABETA
prosi za nas!

mesta in ulic, po katerih je šla procesija, začasni oltar sredi mesta Madrida, na najlepšem trgu, udeležba pri procesiji i. t. d. vse, vse je bilo tako veličastno, da je prekosilo vse slavje do sedaj. Ko je bil blagoslov na mestnem trgu gotov, odšla je procesija proti kraljevi palači. Kralj in njegova ožja družina so pričakovali procesijo na balkonu kraljeve palače. Nekako osem zvečer je že bilo, ko se je Najsvetejše bližalo kraljevi palači. Kralj je šel Najsvetejšemu nasproti do takozvanega Orožnega trga. Od tu je nesel kardinal, ki je vodil procesijo, Sv. Rešnje Telo v prostolno dvorano kraljeve palače, kjer je dal kralj na mestu, kjer stoji navadno njegov kraljevi tron, narediti krasen oltar, za katerega je več mesecev šivala, vezla in pletla čipke vsa kraljeva družina. Vse se je lesketalo v zlatu in srebru. Tam je kardinal postavil Najsvetejše. Nato je prebral kaplan dvora sledečo posvetitev Španske presvetelemu Zakramentu: "Božji Zveličar v presvetelem Zakramentu, Kralj vseh Kraljev, in Gospod vseh vladarjev! Pred Tvoj vzvišeni tron Milosti in Usmiljenja vrže se danes cela Španska, ljubljena hči Tvojega presvetelega srca. Tvoje ljudstvo smo! Vladaj nad nami! In tvoje vladarstvo nad nami naj traja od stoletja do stoletja na vselej! Amen." Iz balkona kraljeve palače podelil je potem kardinal zadnji blagoslov s Svetim Rešnim Telesom. Stotisoči so bili zbrani na trgu pred palačo. Vse je padlo na kolena in mej največjo, skoraj smrtno, tišino je ljudstvo sprejelo blagoslov nebeškega Kralja. Blagoslov je končan. Kardinal se je z monštranco obrnil in odšel v palačo. V tem trenutku je zagrmelo iz stotisoč grl kakor mogočen vihar: "Živel naš kralj Jezus Kristus v Presvetelem Zakramentu!" In vsa nezmerena množica je zapela kongresno himno. 21 strelav iz topov je zagrmelo iz kraljevega gradu. Mirno se je ljudstvo razšlo na vse strani. Zunanji so hiteli na kolodvore k vlakom, da se prej ko

preje odpeljejo domov. Domačini so se razšli po svojih stanovanjih, in v nekoliko urah — je bilo v mestu, kakor poprej, vsakdanje. 21. svetovni evharistiški shod se je skončal. — — Toda mogočni govori, navdušeni prizori, obilne molitve, javno češčenje Jezusa v prevetem Zakramentu, posebno pa sklepno posvetovanje in sklepna procesija, vse to je pa utisnilo v stotisoče src neizbrisljiv spomin na to krasno slavje Jezusa, skritega in zaničevanega Kralja podoba kruha. Stotisoči so se razšli s plamtečo ljubeznijo v srcu do Onega, ki se neprenehoma žrtvuje na oltarjih katoliških cerkva celega sveta za blagor in zveličanje onih, katere si je kupil s lastno krvjo. —

Prostozidarji, ki se toliko trudijo, da bi spodkopali katoliški Španiji tla ter zanesli vanjo revolucijo, upore, poboje in umore, da bi zanesli sovraštvo do Jezusa in cerkve, ti so poskušali motiti slavnostna čustva teh velikanskih dnij! Mej procesijo se je v neki stranski ulici razletela tudi bomba, baje prehitro, ker bila je namenjena za kardinala, ki je nesel presveto Rešnje Telo. Toda to je bilo pa tudi vse, kar so si upali. Da, revčki so se čutili tako majhne, tako nizkotne, tako podle vspricho tako vzvišenega slavlja, da so se poskrili, kakor se poskrrije škodljivi mrčes pred svetlimi in oživljajočimi žarki solca. Moč in pogum teh ljudi je samo po noči, v temi, po skrivnih društvih, po skrivnih dvoranah s stranskimi, skrivnimi uhodi! Na dan si ne upajo!

21. svetovni evharistiški shod je daleč prekosil v veličastnosti vse dosedanje. Posebno veličastno je bilo, da se je tu zbral cel narod, cela država s svojim vladarjem in se skupno poklonil Jezusu in priznal svojo vero vanj!

Prihodnje leto bo 22. evharistiški shod na Dunaju v Avstriji. Priprave so že v polnem teku.

Živel Jezus v presvetelem Zakramentu!

Moč Teme.

"Mystic light" — "skrivnostna luč" — glasilo dveh največjih prostozidarskih organizacij v Združenih državah, je napovedalo odločen boj katoliški cerkvi po celi državi. Kakor piše to glasilo, dal je povod k tej napovedi boja članek zoper prostozidarstvo, katerega je priobčil "The New World." V tem članku se namreč svari mladeniče in može pred skrivnimi društvimi. Opozarja se jih resno na prisego, katero zahtevajo te organizacije od svojih članov, ko morajo priseči na nekaj, česar ne vedo, kaj in ne komu. Opozarja se katolike na namene, katere ima prostozidarstvo — boj proti križu. "Skrivnostna luč" napove boj s satansko premete-

nostjo in hinavščino. Piše namreč: "Mi imamo najglobokejše spoštovanje do katolicizma kot vere, mi spoštujemo resnično versko prepričanje vseh, ki so se oklenili njegovih nauk in si prizadevajo živeti po njih načelih. Toda nasprotni smo katolicizmu kot klerikalizmu."

"V Združenih državah si rimski katolicizem pridobiva člane vse vprek. Štirinajst milijonov naroda se priznava tej veri in sicer ne samo z imenom, ker takih je gotovo še enkrat toliko, ampak s celim srcem in življenjem.

"Pred malo meseci so ameriški škofje zagotovili papeža Pija X., da bo naša država kmalu spadala k Rimu. Malo tednov je tega, kar je

ameriški kat. škof rekel, da se njegova cerkev namerava polastiti predsedniškega stola države. In res, ta cerkev je že moč, ki vlada za tronom. Kardinal Gibbons je mogočnjak, kateremu se ni upal zameriti neki Cleveland, neki Roosevelt, ki je bil v marsičem nadziran po tej skrivni sili. V velikem delu naših večjih mest vladajo katoliški duhovniki združeni s saloonerji."

Ali si morete misliti večje satanske zlobe od te! Vendar za nekaj pa moremo biti katoliki hvaležni prostozidarjem: V tem članku nam dajo krasno priznanje, objednem pa tu jasno kažejo, da jih ni izzval k tej napovedi vojske članek v "New World" ampak strah pred napredkom katoličanstva v Združenih državah.

Dalje pravi okrožnica: „Dragi brat in vitez, če na vse te stvari do sedaj morda mislil nisi, mislim, da sem povedal dovolj, da te to prisili, da pričneš skrbno opazovati in proučavati v resnici čudovit in hitri napredek te cerkve." Zlasti, pravi, naj se obrne vsa pozornost na farne šole, ker se vedno glasneje čujejo klici, "da naj da vlada šolski davek katol. davkoplačevalcev katol. šolam in ne javnim publičnim šolam," kar se nikdar ne sme zgoditi. "Morda" pravi okrožnica, "bode vprašal marsikak brat prostozidar, kako naj začnemo boj mi, prostozidarji, ki smo dolžni delovati za največjo versko strpnost?" "Toda tu ne gre za boj proti kaki veri, ne proti rimsko katoliški veri, ampak rimsko katoliškem klerikalizmu velja naš boj."

Dalje trdi, da so katoliki sovražniki naše države, da je zato dolžnost vsakega domoljuba boriti se proti katoličanstvu. "Rimska cerkev je največja in edina sovražnica masonstva, je ne-ameriška in brezdomovinska. V njej vse vodi Vatikan in jezuitje." Zato velja moj poziv mojemu bratu prostozidarju in sovitezu prvič kot zvestemu amerikanskemu državljanu in osebnemu domoljubu in slednjič kot gospodu sovitezu in bratu prostozidarju, ki so prvi branitelji in čuvaji ameriškega naroda in države.

Povdarjam še enkrat dejstvo, da je glavni

izdajalec naše domovine rimska cerkev, ne katoliška vera!" — Tako okrožnica.

V okrožnici so nato našete cele vrste knjig in brošuric, katere so bile kedaj spisane in izdane proti cerkvi. Te knjige se priporočajo v naročitev, "ker iz njih prostozidarji lahko zajemajo orožje v boju zoper cerkev."

Nad 200,000 iztisov te okrožnice se je porazdelilo po vseh Združenih državah.

To je delo moči teme, ki se skrivaj v temi, zbirajo kakor zarotniki na boj proti cerkvi v naši državi.

Mi opozarjamo na to okrožnico tudi slovenske rojake! Opozarjamo jih zlasti na hinavsko zavito izjavo: "Naš boj ne velja katoliški veri, ampak katol. klerikalizmu." Ali ne beremo teh izjav pogosto tudi po nakaterih naših slovenskih listih? Ali se ne dela v tej smeri tudi med nami? Ali ne velja toraj tudi za nas? Rojaki, pozor! Sovražnik se pripravlja na boj! Zbira moči! Nabira vojakov—bojnikov in sicer v lepi, prijazni, ovčji obleki, s satansko hinavščino, da hoče boj proti "klerikalizmu." Toraj velja za nas edino eno geslo: vojaki na krov! Bojevniki, skupaj v odločne katol. organizacije! Z vsemi izdajalci ven iz naše srede! Kdor ni naš z vsem srcem, proč tudi z njegovim imenom in osebnostjo! Ne veliko število vojakov, ampak odločnost vojakov — bojnikov nam bo rešilo mir v domovini in varovalo naše najdražje svetinje — sv. vero, ki je podstava vsake zemske zadovoljnosti in sreče.

Na to okrožnico pa opozarjamo tudi one, ki tako često trdijo, da ameriški prostozidarji niso proti naši veri! O, ne varajmo se! Niso zastoj škofje na Baltimorskem cerkvenem zboru strogo prepovedali katolikom vstop v kako tajno organizacijo. Niso zastoj prepovedali spovednikom dati odvezo članom takih društev. V poglavju III. 244, na strani 137 jih imenujejo naravnost za katolika "nečastna," "kuga človeške družbe," "največje in najnevarnejše sovražnike" cerkve in države, ter opozarjajo na sadove njih delovanja v Franciji, Španiji in drugod.

Nāše Časnikarstvo.

Pri zadnji konvenciji se je od gotove strani delalo tudi proti Amerikanskemu Slovincu kot glasilo K. K. S. J. Nekateri se hoteli lastno glasilo, mej tem, ko so drugi zopet zahtevali, da se v to izvoli kak drug slovenski list. Hvala Bogu, treznejši element je zmagal in glasilo je ostalo isto. Mi častitamo A. S. na tej zmagi in upamo, da ta list ostane tudi vedno v prihodnje Jednotine glasilo. Če je Jednota danes na taki višini napredka in blago-

stanja, je velik del zasluge ravno A. Slov., ki je v prvih letih Jednotinega obstanka pomagal premagati prve težave, izpodbiti predsodke in nasprotstva, ter pridobiti ji ugled in veljavo. Uredniki tega lista, kakor so bili Monsignore Buh, Susteršič in drugi imajo brez dvombe velike zasluge za Jednoto. Tega naj bi Jednota nikdar ne pozabila, ker nehvaležnost se navadno britko kaznuje.

Družba sv.

Rafaela.

III. Občni Zbor Družbe sv. Rafaela.

Tri leta so pretekla od kar je stopila družba sv. Rafaela pred slovensko javnost v Ameriki s svojim plemenitim in narodnim delom za korist slovenskih naseljencev v Združenih državah Ameriških. Tri leta je, kar krepki slovenski navdušeni narodnjaki vstrajajo pri napornem in težkem delovanju za blagor brata rojaka, ubogega Slovenca. Reven od doma, zaničevan od vseh, zapuščen od vseh, teptan od lastne vlade doma, primoran je naš ubogi Slovenec prijeti v roke težko popotno palico, s solzo v očesu in skrvavečim srcem se podati v svet s "trebuhom za kruhom." Tu ga mogočen orel prijazno sprejme pod svoje okrilje in stric Sam mu prijazno podaja roko in mu da prosto pot k blagostanju in k sreči, da si tukaj zboljša svoje stanje, da tu poišče boljšega in lažjega kruha, kakor ga je pa imel doma. Boječče pride v to državo. Toda tuj je mej tujci. Ne pozna jezika, ne pozna razmer. Mnogo jih je tudi, ki skušajo njegovo nevednost, boječnost in priprostost izrabljati v svoje namene ter ga varati. V tem so se pa rojaki, ki so zvečne že državljani Združenih držav, ki poznajo že jezik in razmere, združili v to plemenito družbo z namenom, tem siromakom stati na strani in jim pomagati pri teškem začetku novega življenja, jih čuvati pred varalicami in izkoriščevalci, jim braniti versko prepričanje. Res velike važnosti za celo-skupen narod je družba, kakor je družba sv. Rafaela. In danes je preteklo tri leta od kar deluje! Zasljepljenci ne vidijo radi tega delovanja. In zakaj ne? Ali morda ne uvidevajo potrebe in koristi te družbe? O vsi to dobro vedo! Ali niso prepričani, da je narod v resnici zelo potreben tega varstva in te pomoči, za kar je ta družba ustanovljen? Tudi o tem so prepričani! Ali res mislijo, da družba misli narod samo izkoriščati? Nikakor ne! Kako je toraj mogoče, da vendar nasprotujejo? Edino radi osebnosti in pa nevošč-

ljivosti in pa kar je glavno — ker se pri družbi povodarja tudi verski moment. Iz sovraštva do vere in cerkve, sovražijo še boljše reč, ako je le malo zvezi z vero. — — —

G. predsednik Podgornik je otvoril zborovanje z molitvijo in pozdravil navzoče odbornike in družbenike ter se jim zahvalil za njih udeležbo. Takoj pa predlaga, da se telegrafično pozdravi v imenu zborovalcev družbenega pokrivitelja Rt. Rev. Trobeca in častnega predsednika Msgr. Buha.

Predlog sprejet z navdušenjem.

Zapisnikar bere zapisnik zadnjega občnega zbora in zadnje seje, ki se odobri in potrdi.

Računski tajnik poroča o stanju blagajne. Družba je imela dohodkov \$200 in stroškov \$74.52, toraj ostane v blagajni \$125.48.

Nadzorniki so pregledali knjige in našli vse v redu.

Pri tej točki se je sprožila debata, kako bi se povečali dohodki v korist družbene blagajne. Sklenilo se je, da se prej ko prej priredi veselica v korist družbe.

Poročilo blagajnikovo se vzame s zadoščenjem na znanje.

Glavni tajnik sporoča v daljšem poročilu o razvoju, delovanju in napredku, kakor o težavah s katerimi se mora družba bojevati.

Iz njegovega poročila posnemamo sledeče:

Ker se delo dan na dan množi in ker so odborniki preveč napreženi s stanovskimi dolžnostmi, treba prej ko prej doseči, da se bo odprla posebna pisarna in se nastavi poseben tajnik, ki bo oskrboval družbeno delovanje. Toda, kje vzeti potreben denar. Družba je odločno za to, da se skrb za izseljence prepusti le posameznim narodom samim. Skupna družba, ki bi hotela skrbeti za vse narodnosti in vse narodnosti spraviti pod en klobuk, Slovence, Hrvate, Čehe, Poljake, Slovake in Nemce i. t. d., to je nezmislj. Taka družba more životariti, toda vršiti ono nalogo, ki ja lastna

naseljeniškim družbam, t. j. skrbeti za naseljence po vsej Ameriki, po posameznih naselbinah in mej posameznimi narodnostmi, to je pa nemogoče. To se lepo sliši, toda uresničiti se pa ne da tako lahko. Skušnja potrди to resnico.

Zato je družba za to, da če da vlada doma kaki družbi vladno podporo za naseljence, dati jo mora le družbam, ki so narodne družbe in za vsak narod le lastni narodnostni družbi.

Da se je vprašanje glede tega zavleklo, je precej krivde pri nekaterih gospodih v Ljubljani, ki se niso zavzeli za stvar tako, kakor bi bilo potreba pri tako važnem vprašanju.

Zanimanje za družbo se kaže vedno večje in večje. Res niso še vsi predsodki spodbiti. Pa vendar v zadnjem letu se je zdatno na bolje obrnilo. Zlasti nam je veliko na tem, kakšnega mišljenja je slovenska duhovščina po Ameriki nasproti družbi. Z velikim zadoščenjem se je sprejelo poročilo, da se je število družbenikov duhovnikov precej pomnožilo. (Živela slovenska ameriška duhovščina!)

Delovanje družbe se je vršilo, kolikor je bilo pač mogoče pri obilnih poslih in težavah. Tekom leta se je pisalo nad 75 pisem v družbenih zadevah, družba je posredovala v nad 50 slučajih na Ellis Islandu in pri izkrcavanju potnikov na pristaniščih. S ponosom smemo imenovati ime Mil. g. škofa Starihe, katerega je sprejel gl. tajnik. Tudi več duhovnikov se je oglasilo pri nas, katerim smo šli na roke, kolikor se je pač moglo. Zlasti gre zahvala pri tem č. P. Anzelmu Murn in P. Ambrožu Širca, ki sta velikrat žrtvovala dragi čas, da sta postregla naseljencem. Razdelilo so je tudi precej denarne podpore raznim došlecem, da so mogli naprej. Preskrbeli smo službe raznim naseljenecem, ki so se obrnili na nas, kolikor je bilo mogoče. Iz starega kraja smo prejeli 61 pisem, v katerih so nas prosili razni sorodniki za posredovanje pri iskanju tega ali onega sorodnika. V skoro vseh slučajih smo imeli vspeh in mogli ugodno sporočati. Imamo nekaj zelo laskavih zahval za skazano pomoč.

Pri tem delovanju so nam krepko pomagali vsi slovenski listi. Zlasti "A. Slovenec." Vsem

listom naj se pošlje pismena zahvala ter se jih prosi še nadaljne pomoči in sodelovanja.

Družba se je zavzela za štrajkarje v Westmoreland Co., Pa. in njim nabrala lepo svoto 48.50, katera svota se je odposlala na pristojno mesto.

Družba je priredila krasno vspel izlet v Rockland Lake meseca Julija. O izletu smo podali posebno poročilo v našem listu.

Zeleti je le, da bi družba krepko stopila v javnost s prireditvami, ki bi pospeševale družbeno blagajno.

Družbeno glasilo si je precej pomnožilo število naročnikov. Vendar je treba še krepkega delovanja, da se list razširi v vsako slovensko hišo.

Družba se je obrnila na trgovskega tajnika Nagl-a v Washington s posebno prošnjo, da bi se pri statistiki šteli "Slovenians" posebej in "Croatsians" posebej, da tako moremo vedeti koliko je Slovencev, zlasti še, ker tudi Hrvatov ne štejejo prav, ter ločijo Hrvate od Dalmatincev in Bošnjakov i. t. d. Zadeva še ni rešena. Vendar obljubilo se je, da se bo storilo vse, kar bo mogoče.

Poročilo tajnika je bilo sprejeto z odobravanjem na znanje.

Sprejetih je bilo v družbo novih 50 družbenikov, katerim se bo poslala sprejemnica tekom prihodnjega tedna.

Nesramni napad nekega Josipa Pogačnika v Glas Naroda na družbo, kakor da bi hotela "izkoriščati narod, da je imela kupčijo s parodbrodnimi listki, da je pošiljala denar.... in druge laži" se kar najodločneje obsojajo kot podla laž in obrekovanje in družbeni tajnik naj nemudoma pošlje popravek v liste.

Da se zbudi večje zanimanje za občni zbor, bilo je sklenjeno, da se za prihodnje leto združi občni zbor z narodno veselico ter se izdajo posebna povabila na vse družbenike in prijatelje družbe.

Ker ima sedanji odbor važne stvari v delu za korist družbe, sklenilo se je "per acclamationem", da se ves sedanji odbor izvoli zopet, da skuša izvršiti započeto akcijo.

Po dveurnem zborovanju je predsednik zaključil zborovanje mej splošnim navdušenjem.

Zastonj!—Rop Je!

Ker nasprotniki cerkve ne morejo zagovarjati ropa papeževe dežele v Italiji, hočejo pozornost obrniti drugam. Zato so si zadnje tedne zmfslili novo "storijo." "Neki" monsignor, ki je "baje" jako prominentna oseba v "nekem" mestu zgornje Italije, je bil "baje" pri svetem očetu v "avdijenci" in sicer zopet "nekega" dne. Proti njemu se je baje papež

izrazil, da ne mara svetnega vladarstva. To storijo sedaj ponatiskujejo vsi proticerkveni listi, zlasti pa socialisti in protestantje. Vsi ti velepobožni "verniki" ob sklepu te "storije" pobožno dvigajo svoje oči proti nebu in pomilujejo "ubogega" svetega očeta, ki je, ne jetnik "prostozidarstva" in laške nasilnosti, ampak "vladarstva željnih kardinalov!" Ti ubogi sveti oče! Tako storija!

Pri tej "storiji" moramo resnici na ljubo pibiti sledeče:

1) Da je to samo "storija," brez vsake podlage resnice! Ko bi bilo le kolikanj resnice na vsej stvari, bi ti listi z največjim veseljem poročali ne "neki" monsignore je bil "te dni" pri papežu, temveč bi potom mejnarodnega časnikarskega urada raztrobili v širni svet pred vsem ime tega monsignora, bi povedali od kod je doma, bi povedali kedaj je to bilo. Ker je pa to samo "storija," seveda se mora začeti samo z "enkrat" je bil "neki" monsignor in ta je bil "enkrat" pri svetem očetu v avdijenci... Pač! Nekateri listi so pa poročali tudi ime tega monsignora. Toda le tu v Ameriki. Uredništva katoliških listov so povpraševala po vseh škofijah v Italiji po kakem Monsignoru s tem imenom. Pregledovali so vse imenike duhovnikov posameznih škofij, pa Monsignora s tem imenom niso mogli v vsej Italiji najti. Toraj, glejte takih sredstev se poslužujejo sovražniki sv. cerkve za svoje namene! —

2) Dalje naj pa pripomnimo: Saj se ne gre za to, ali papež hoče imeti deželo ali ne, tudi se tu ne gre za to, ali mu je potrebna ali ne k njegovi verski souverenosti. Tudi se ne gre pri tem prašanju prav nič za težave, katere bi imel sveti oče z vladanjem svetne države. Zlasti to prav nič ni mari onim, ki so uropali papežu kega trobijo v svet, so samo podobni onemu tatu, ki je kradel svojemu sosedu žito iz žitnice in se pri tem izgovarjal, da se mu ubogi sosed samo smili, ker ima toliko skrbi in sitnosti s žitom, katerega sam ne more rabiti, in bi ga mu morda nekaj celo miši snedle, da mu toraj stori veliko dobro delo usmiljenja, ako mu odnese del žita, ter ga tako reši skrbi. Kaj bo revež s tolikim žitom? Ali je imel prav ta tat? Kaj ti pravi tvoj razum k temu?

Glej, cerkvena država je bila last in sicer popolna last sv. cerkve — vladarji so podarili cerkvi to državo, da je bil papež prost v izvrševanju svoje vrhovne oblasti. Papež kot vrhovni poglavar cerkve je bil njen lastnik. Toraj kot tak ima pa samo on pravico odločevati, ali potrebuje to državo ali ne, ali je more vladati ali ne. Če je ne potrebuje, ali mu je celo v zapreko, jo more oddati, kadar on sam hoče, in komur on sam hoče, in pod katerimi pogoji sam hoče. Če pa pride kdo in mu jo ukrade, je pa to tat, naj bo to kdorkoli in je dolžan storjeno škodo poravnati. In naj tudi vsi listi celega sveta in vsi socijalisti in vsi prostozidarji kriče, kolikor hočejo in kar hočejo, vsi morajo imenovati to le z enim imenom: "rop." Ako je hotela Italija združiti vse dežele politoka v skupno državo in je hotela imeti tudi cerkveno državo, in ako bi hotela ravnati pošteno, morala bi začeti pogajanja z lastnikom te države.

Vzemimo Nemčijo. Kar je sedanja Nemčija, to ni drugega kot združene nemške države, katere je združil Bismarck. Bilo je pa preje veliko manjših držav, ki sedaj tvorijo jedno skupno državo, katerih pa ima še vsaka posebej svojega vladarja. In ko se je šlo za združenje, se nobenemu izmed teh vladarjev ni "uropalo" njegove države s kruto silo, temveč se je vse doseglo potom pogajanja in na podlagi pogodb toraj podlagi pravičnosti in poštenja. Zdru-

žena Italija pa je postavljena na nasilje, na rop in brutalnost. In to je, kar obojati in mora obojati sv. oče sam, vsi verniki celega sveta, kot solastniki tega posestva in vsak pošten človek, ki ima še čut poštenja v sebi.

Da na vsakdanjem primeru pojasnimo vso stvar, vzemimo ta le slučaj: Država hoče zidati veliko državno cesto. Toda načrti ceste gredo preko posestva in hiše nekega državljanja. Ako bi država, ki je seveda močnejša, kakor je ta državljan sam, kar kratkoinimalo, brez vprašanja tega lastnika, poslala tja svojih delavcev, podrla to hišo in naredila po tem posestvu cesto, ali bi ta človek odobral to početje? Misli si, dragi bralec, da si ti ta lastnik, da se je tebi to zgodilo! Ali bi bil ti zadovoljen s tem? In če bi vsi listi pisali in odobrali to početje države, češ, kako modro je ravnala, da je tebe oropala tvojega posestva, češ, da je bilo tebi težko opravljati to posestvo i t. d., t. j. vse to, kar sedaj pišejo o papežu, ali bi jim ti pritrtil? Bi li rekel: "Prav je, da so mi vzeli mojo hišo?" Ne, gotovo ne! Pa, saj se gre za občno korist? Ne! Ti bi trdil svoje: "oropali so me mojega posestva!" In ti bi imel prav! To nam že zdrav razum pove. Državo bi tihlako javno imenoval tatico, ki ti je ukradla to, kar je bilo po vseh človeških in božjih postavah tvojega. "Kajti" — tako bi ti po pravici trdil, "če država res potrebuje mojega posestva za občno korist, je njena dolžnost, da se začne prej z menoj pogajati in da dobi moje dovoljenje za to. Ako jaz hočem dati svojo hišo zastoj za občno korist, ali pa zahtevam posebno odškodnino, je pa popolnoma moja stvar. V slučaju pa, da bi se jaz branil dati to posestvo, država ga pa neobhodno potrebuje za občni blagor, more me prisiliti, da ga jim dam. Toda dati mi mora pa celo v tem slučaju primerno odškodnino." Po sili vzeti komu in storjene škode ne poravnati, je pa po božjih, državnih in naravnih postavah navaden, grd rop, katerega mora naravno vsak obojati.

In popolnoma to je slučaj pri papeževi državi. Nikdar ni kdo trdil, da hoče sv. cerkev ravno državo nazaj! Ona sama dobro ve za velike težave, katere bi nastale za njo, ako bi dobila v roke tudi svetno vladarstvo. Pa, to je vse samo njena reč! Ona hoče samo, da država sv. cerkev prizna za lastnico, ter da se začne z njo pogajati za pogoje, pod katerimi je pripravljena odstopiti državi svoje premoženje. Pod katerimi pogoji in kako, naj se to zgodi, to je pa popolnoma zadeva papeža in laške vlade. Da papeži to hočejo, pokazala so jako jasno pisma sv. očeta Pija IX laškemu kralju. Sv. stolica ponuja roko v spravo, toda vlada noče nobenega pogajanja. Ona prezira lastninsko pravico pravnega lastnika te države, kar je pa jako podlo! In zakaj vlada noče dati roke v spravo, je pa jasno. Ljudstvo samo želi tega, kralj sam tudi želi, edin, ki noče, je prostozidarstvo, ki je vteleseno zlasti v osebi podlega žida Nathana, rimskega župana, ki leto za letom ponavlja najostudnejše napade na sv. očeta in na sv. cerkev. In to je, kar vsi obojamo in moramo obojati. In ko bi nasprotniki imeli le še kolikanj navadnega naravnega čuta pravičnosti, bi morali vsaj kot "gentlemani" to čutiti in obojati tako početje.

